

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gl. 50 kr., za pol leta 1 gl. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hšt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natane enkrat, po 3 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Zoper Madjare smo jedini.

Seja državnega zbora na Dunaju dne 16. nov. je izredno znamenita, vsled tega moramo o njej na tem mestu spregovoriti. Tistega dne so namreč stavili krščanski socialisti dr. Pattai, dr. Lueger in tovarisi nujni predlog, kateri pozivlje vlado, da naj takoj odpove trgovsko-carinsko pogodbo z Ogersko.

Poslanec dr. Pattai je utemeljeval nujnost svojega predloga in predlog sam. Poudarjal je, da se vodstvo v avstro-ogerski državi nikdar ne sme prepuščati Madjarom; kajti Avstrija in ne Ogerska je jedro države. Ako se trgovska - carinska pogodba Ogerski do novega leta ne odpove, potem ostane sedanja pogodba zopet celih deset let na veliko škodo naše obrti in našega kmetijstva.

Nato je pojasnil trgovinski minister baron Glanz stališče vlade ter izjavil, da bode vlada carinsko-trgovsko zvezo z Ogersko pravočasno odpovedala. Za nujnost predloga so potem govorili v imenu nemških liberalcev poslanec Hallwich, v imenu Mladočehov dr. Kramar, v imenu nemško-narodne stranke Richter in za Jugoslovane dr. Luginja. Le-ta je posebno poudarjal, da se mora pravična pogodba skleniti, sicer bodo Hrvati še bolj drug od drugega ločeni, kakor so te dni.

Zdaj se je razprava zaključila in dr. Karol Lueger se je izvolil generalnim govornikom. V prvi vrsti je govoril o pogodbi sploh, potem pa se je pečal z zadnjimi ogerskimi volitvami, izjavljajoč, da se v Avstriji nedoglasno obsoja uporaba vojakov pri ondotnih volitvah. Novi ogerski državni zbor se ne more smatrati za izraz javnega mnenja na Ogerskem, ker v njem ni nobenega pravega Nemca, ne Slovaka, ne Srba, ne Rumuna. Ta zbor si hočemo dobro ogledati, predno se bomo z njim pogajali.

Tudi je dr. Lueger omenjal, kako sedanja carinsko-trgovska pogodba podpira samo koristi Ogerske. Ako sklenemo pogodbo, storimo to samo iz ljubezni do cesarja in domovine. Govornik ne napada dežele ogerske, tudi ne Ogrov, ampak tamošnjo liberalno vladno stranko, ki je skoz in skoz popačena in zavržena. Ploskovito pritrdjevanje in odobravanje po celi zbornici in na galerijah je sledilo Luegerjevemu govoru, kateremu je morala pritrdjevati celó večina starih liberalcev. Vsled tega je bila nujnost predloga vsprejeta z vsemi proti glasu jedinega liberalca profesorja Suessa.

Ko je še dr. Pattai priporočal predlog sam, ki je seveda tudi bil vsprejet, oglasil se je k besedi ministerski predsednik, grof Badeni, da zagovarja ogersko vlado, kolikor se sploh zagovarjati dá. Grof Badeni je svaril pred napadi na Ogersko. Da pa je list »Nemzet« napadel našo vlado, to pa se je zgodilo brez vednosti in proti volji ogerskega ministerstva. Sicer pa se je

ministru videlo, da je ogersko vlado samo zato zagovarjal, ker je obojno ministerstvo pod jednim vladarjem.

Zakaj je torej ta seja bila toli znamenita? Zato, ker so vsi naši poslanci prepričani, da se zanaprej mora z Ogersko skleniti pravična pogodba. V zadnjih 30. letih smo mi Ogerski več plačali, kakor je Francija morala Nemčiji plačati, namreč čez pet milijard. Tako ne sme dalje iti! Avstrijski poslanci, dasi tolikokrat nejedini, naj bodo vedno jedini proti Madjarom; saj vedo, da za njimi stojé vsi krščanski volilci.

Najhujši sovražnik kmeta.

Naše vlade skrbijo za kmeta, kakor mačihe za svoje pastorki. V korist propadajočega kmečkega stanú ne storijo nobenih ali vsaj nobenih odločilnih korakov, temveč z modroslovsko ravnodušnostjo opazujejo, kako se bori to močno telo z neusmiljeno smrtjo in kako vstajajo iz teh grobov črne prikazni razjarjenega četrtega stanú. Naše vlade ne poznajo krščanskih načel in zato tudi nimajo krščanske ljubezni do nesrečnih trpinov, da bi jih rešile iz požrešnih rok velikih kapitalistov. Smelo trdimo, da so gledé žitnih cen najhujši sovražniki kmečkega stanu sadežne borze s svojo sedanjo upravo, a tudi pred njimi imajo vlade tak strah, da se jih ne upajo dotakniti.

Po vseh večjih kupčijskih mestih se nahajajo javna poslopja, v katerih se vsak dan ob določenih urah zbirajo kupci in prodajalci ter med seboj kupčujejo. Taka javna, navlašč za kupčijo namenjena poslopja se imenujejo borze. Torej borze prav za prav niso nič drugega, nego veliki vsakdanji sejmi. Sadežne borze pa so iste borze, na katerih se kupčuje z različnimi sadeži, predvsem z žitom. Ljudje, ki kupujejo in prodajajo na borzah, se imenujejo borzijanci. Ker je žito glavni kmečki pridelek, zato kmetu ne more biti vsejedno, kaj se na sadežnih borzah godi.

Ako bi se na sadežnih borzah tržilo z istinitim žitom, ako bi se ne sleparilo in lagalo, bi kmetu gotovo ne škodovala. Toda temu ni tako. Nekateri žitni borzijanci imajo v svojih skladiščih nakupičeno velikansko množino pšenice. A tega ne povedó nikomur, najmanj pa obiskovalcem sadežnih borz. Njih namen je namreč pšenico prav drago prodati. Zato še pošiljajo tudi svoje agente na borzo, da pridno povprašujejo, ako bi imel kdo kaj prodati. Ker se veliko povprašuje, mu hitro cena poskoči. Ko se zdi našim borzijancem cena dovolj visoka, tedaj prodajo svoje žito, kaj pa da z mastnim dobičkom. No, ta igra bi bila za kmeta dobra, kajti če je žito drago, tudi za kmeta ni slabo. Toda odkod dobivajo borzijanci žito? Ali je sami pridelujejo?

Ti ljudje še dostikrat ne znajo razločevati pšenice od rži! Borzijanci dobivajo svoje žito od kmeta, seveda posredno po kupčijskih hišah in agentih. Zato skrbijo, da si je nakupijo ob pravem času prav po ceni. Pomagati jim mora pri tem zopet sleparstvo in goljufija. Borzijanci lažejo, da imajo žita dovolj, in kolikor ga imajo, ga res tudi skušajo prodati. Njihovi agenti pridno ponujajo zrnje na prodaj. Med žitnimi trgovci nastane mnenje, da je žita v izobilju, in cena začne padati. Sedaj dobijo njih agentje nalogo, povsod pokupiti žito po tej nizki ceni. Borzijanci so kmalu bogato založeni z žitom, kmet pa nima ne žita, ne denarja. Tako izsesavajo borzijanci zdravo kri našega kmeta!

Tako brezvestno ravnanje pa še vrže večje dobičke zaradi tega, ker je na borzah dovoljena takozvana rokovna trgovina ali kupovanje in prodajanje, pri katerem se še blago odda le pozneje ob gotovo določenem roku. Če kdo kupi žito že danes, ne dobi ga naenkrat, ampak še le nekoliko časa pozneje, recimo čez 14 dni ali en mesec. Borzijanec, ki je prodal žito, še ga niti nima. Skrbeti pa mu je sedaj, da je dobi ob določenem času, seveda prav po ceni, sicer ni dobička. Najprej torej raztrosi glas, da je žito drago. Vse hoče prodati svoje zrnje. V tem dobijo agentje migljaj, da začnejo počasi nakupovati. Ker pa se ponuja dosti žita, mu cena pade hipoma. In sedaj si lahko nakupi borzijanec žita, kolikor hoče. Igra se mu je posrečila, dobiček je njegov. Kaj njemu mar, če trpi zraven tudi kmet?

Borzijanec nosi vedno polne žepe, ker zna slepariti, kmet pa, ker je pošten, ima prazen žep in prazen želodec. Ako priprost človek kakemu bogatinu ukrade nekoliko desetakov, je zaradi tatvine strogo kaznovan. In prav je tako! Toda to je nečuvstvo, da smejo na borzi olikani ljudje brez vsake kazni izslepariti na milijone denarja. Taki krivici bi se morala ustaviti vsaka vlada, kateri so krščanska načela nedotakljiva in sveta. Vendar takih vlad nimamo! Zakaj ne? Vsaka vlada se sestavi iz večine v državnem zboru. Katoliški možje pa še doslej pri nas na Dunaju nimajo večine. Zato pa je naloga vseh volilcev, da spravijo v državni zbor krščansko misleče možje, ki bodo neustrašeno branili kmečke koristi ter se upirali vsaki krivici, akoravno pride tudi od velemogočne borze.

—o—

Cerkvene zadeve.

Dva prijateljska spomenika.

(Dopis od Sv. Benedikta v Slov. gor.)

Dva nagrobna spomenika sta bila pred kratkim postavljena na pokopališču Sv. Benedikta, o katerih poročati, se mi zdi vredno in potrebno. To pa zategadelj, ker sta bila oskrbljena iz redke hvaležnosti in ljubezni do onih, katera groba krijeta.

Prvi nagrobni spomenik je pokojnega Dominika Čolnika, bivšega veleposesnika in živinozdravnika. Nemila osoda se je pri Čolniku tako neprijazno pokazala, da je nekdanji »kralj Slov. goric« v uboštvo nagle smrti umrl. Ker je bil pa vrl buditelj Slovencev o svojem času, ter nad vse gostoljuben, so vložili njegovi prijatelji in znanci, živeči po Slov. goricah in sosebo na Kranjskem (v Ljubljani), dobrovoljne darove, s katerimi se je zamogel spomenik oskrbeti. Ta jasno priča, da neizprosna smrt ljubavi prijateljske ne more vsakokrat zamoriti.

Drug spomenik, prvemu po obliki in velikosti jednak, so oskrbeli mariborski dijaki, posebno gojenci dijaškega semenišča, prezgodaj umrlemu uzornemu di-

jaku Matevžu Estrinu. Na dan Vseh svetnikov je prišlo v našo mirno dolino 13 dijakov iz Maribora, kateri so pri sv. maši, za rajnega sošolca darovani, petje oskrbeli. Dopadla se nam je močno tolika ljubezen do pokojnika temveč od strani dijakov, ker je znak vzajemnosti med učečo se mladino, posebno pa še zaradi tega, ker se le prehitro in rado pozabijo tisti, katerih več ne vidimo.

Oba dva spomenika sta piramidi iz belega pohorskega marmorja, ter nov kinč našega pokopališča. Onim, ki so zanj kaj darovali, pa ljubi Bog obilno povrni to prijateljstvo!

Slavnost v Konjiški vasi.

Leto 1896. si moramo zaznamovati za nagajivo, ker je vreme kljubovalo do pozne jeseni. Tako je mnogo dela zakasnilo, tudi pri nas se nam je tako godilo, in se je naša slavnost na pozno jesen odložila, katero smo obhajali dné 19. novembra, na imendan naše presvetle cesarice. Veleč. g. nadžupnik J. Voh s č. g. vikarjem so se ob 3. uri popoldne pripeljali, nam blagoslovit obnovljeni križ S. L., najstarejšega kmeta v Konjiški vasi, tik okrajne ceste na zapadni strani. Potem so se podali na vshodno stran k novemu križu J. R. in ga blagoslovili, potem prepevaje lavretanske litanije so šli na sredo vasi, kjer je bil postavljen tretji križ od konjiških vaščanov. Podobe na dva slednja križa je omislila neka Prihovljanka.

Tako so nam ta dan blagoslovili g. nadžupnik tri križe in so potem v lepem govoru zahvaljevali sosede, da so prav storili, da so obnovili, oziroma nove križe postavili, in vse, kateri so kaj pripomogli k stavljenju, pa tudi k ovenčanju. Razložili so potem življenje sv. Elizabete, katere sopraznik se ravno ta dan obhaja, koliko je ona pretrpela tako, da jo imenujejo križana usmiljenost. Končno so molili za vse, ki so postavili te križe, ovenčali in olepšali, in potem za vse sosede, in še tudi za tisto dušo, katere truplo bodo najprej nesli k pogrebu mimo tega križa.

Na to so dekleta zapela še lepe pesmi. Omeniti pa tudi moram fantov, ki so postavili lepe mlaje in na največjega obesili slovensko zastavo. Tudi so slavnost pomnožili s tem, da so streljali iz topičev, da se je slišalo na daleč okrog po sosednjih vaseh konjiške nadžupnije.

Gospodarske stvari.

Domača obrtnija.

Zadnjič smo obžalovali, da revni Slovenci toliko denarja potrosijo za malovredno oblačilno blago, ki ga kupujejo po prodajalnicah, v katerih sedijo in se bogatijo po največ naši nasprotniki, katerim se na Slovincih razun njihovega denarja nič ne dopade. Danes hočemo premišlevati, kje in kako bi si zamogli Slovenci poleg poljedeljstva pridobiti kak postranski zaslužek. Pride nam na misel domača obrtnija, ki je davka prosta, nima v sebi nobene nevarnosti gledé gospodarstva in vendar še nekaj krajcarjev zaslužka donaša. V nekaterih slovenskih krajih, največ na Kranjskem, je domača obrtnija že od pamtiveka upeljana. V Ribniški dolini izdelujejo leseno orodje, tako imenovano »suho robo«, katero prodajajo daleč noter v Turčijo, pa tudi po domačih krajih. Ravno tam in v kamniškem okraju znajo lončeno robo izdelovati. Okoli Domžal pletejo kite za slamenike. V Trzinu je črevljarstvo v cvetu. Izdelujejo ženske in otroške čevlje prav po ceni in jih prodajajo po sejmovih, posebno na Koroškem. Črevljarski mojstri

sami prav radi kupujejo te črevlje, ker si jih sami za to ceno narediti ne upajo, ter jih potem z dobičkom naprej prodajo. Okoli Rožeka na Koroškem je tudi lončarija udomačena ter se po tem izdelku mnogo poprašuje. Na dveh krajih na Koroškem so pred kratkim ustanovili pletarske šole ter pletejo iz vrbja jerbasa in košare. V Naberjetu na Koroškem so naredili strgarsko šolo. Na Brežini na Primorskem imajo sedaj kamnoseško šolo.

Tako vidimo na več krajih začetke domače obrtnije, pričete deloma od ljudstva samega, deloma s pomočjo dežele. Obogateti se sicer pri domači obrtniji ne dá, ker grejo izdelki le po nizkih cenah v denar, samo ob njej živeti se tudi ne more; pa pri ljudeh, ki so z malim zadovoljni, pride vsaki krajcar prav. Kjer je družina velika in se ljudje, moški in ženske, odraščeni in otroci, ob dolgih zimskih večerih k delu vsedejo, bodo vendar nekaj naredili, in če cela družina ne zasluži več ko en goldinar na večer, je to vendar lepa pomoč za skromne ljudi, ki uživajo po največ krompir in zelje ter so jim zabeljeni žganci že za pobjšek.

Želeti bi torej bilo, naj bi se domača obrtnija med Slovenci še bolj udomačila in razširila, posebno pri nas na Štajarskem smo v tem oziru še zaostali. Zlasti bi bilo želeti, ko bi se spet udomačilo izdelovanje oblačilnega blaga, sukna in platna. Kakor smo že zadnjič omenili, potrosijo Slovenci vsako leto več milijonov goldinarjev za oblačilno blago, in ves ta denar gre na tuje. Ko bi sami tako blago izdelovali, ostal bi ves ta denar med nami; namesto da ljudje zadnji krajcar v prodajalnico занesajo, ostali bi jim srebrni goldinarji doma v skrinji, ne bilo bi več tako hudo za denar. Mi imamo šolsko družbo sv. Cirila in Metoda, ki je tako silno podpore potrebna, pa ona ne more procvetati, dokler je kmet tako reven, da je podpirati ne more. Rodoljubnih gospodov je malo, dokler jo bodo le ti podpirali, se ni nadejati, da bi ta potrebna družba dosegla tisto moč, ki jo potrebuje za svoje blage svrhe. Naš narod je kmečki narod, in kjer kmet ne pomaga, je težko, kako reč kviško dvigniti; žrtve posameznikov malo izdajo, množica velja. Če hočemo tedaj v narodnem oziru napredovati, treba je pred vsem, da našemu kmetu do boljšega blagostanja pripomoremo. En pomoček v ta namen bi bilo razširjanje domače obrtnije. V Tolminskih in Bolških hribih je dosti vsakovrstnega lesa, in vendar je ljudstvo tako revno, ker ni umnih in izšolanih rok, ki bi iz tega lesa kaj narediti znale. Sploh manjka nam Slovencem podjetnega duha. V Savinjski dolini se prideluje izvrsten hmelj, pa kmet le malo zanj dobi, kajti hmeljevo ceno delajo borze in bogati prekupci, kmet mora hmelj dati za ceno, katero mu radi plačajo, namesto da bi on ceno določil. V tujih pivovarnah izvarjeno pivo pa radi drago plačamo, da se itak že bogati pivovarji z našim denarjem mastijo. Ali bi ne mogli slovenski hmeljarji sami napraviti svojih pivovarj? Tako je še mnogo podjetij, pri katerih Slovenci tujcem tlako delamo. Ali bo vedno tako ostalo?

Sejmovi. Dne 30. novembra v Strassu, Svičini, pri Sv. Andražu v Slov. gor., v Rogatcu, na Bizeljskem in v Celju (tudi za konje). Dne 1. decembra v Radgoni. Dne 2. decembra v Lučanah. Dne 3. decembra v Konjicah, na Bregu pri Ptuj (za svinje) in na Planini. Dne 4. decembra v Šmarinah, pri Sv. Barbari v Haložah, na Polju in Zelenem travniku.

Dopisi.

Od Sv. Planine nad Trbovljami. (Mnogokaj. — Katol. delavsko društvo.) Od jeze sem molčal.

Po letu sem namreč pasel kravičko in redil, da bi o živinski razstavi v Trbovljah dobil kako darilce. A Bogu bodi potoženo! Zadnjega septembra so toliko lepe živine prignali, da je moja kravička bila med njimi, kakor ena izmed tistih faraonovih sedem suhih. Čez 1000 gld. se je razdelilo, a jaz nisem prejel nobene lepe nove krone. Bogu bodi potoženo! — Dne 8. novembra je bilo v Trbovljah zborovanje podružnice sv. Cirila in Metoda. Po zborovanju se je predstavil volilec g. dr. Iv. Dečko. Razjasnil je naše razmere v deželni zboru. Sedem milijonov plačujemo v deželni žakelj, a mi Slovenci prijemamo od tega le bore krajcarje za svoje potrebe. Vsi smo pritrdili govorniku, da slovenski poslanci še naprej kažejo zobé proti Gradcu! — Z Javornika vidim v dve dolini, v zagorsko in trboveljsko. V Zagorju na Kranjskem močno cveté socialistična plevel. Tudi v Trbovljah je začela rasti ta ljulika. A preteklo nedeljo smo tam sejali krščansko-socialno pšenico t. j. ustanovili smo katoliško delavsko društvo. Prišlo je tema domačih delavcev, a tudi nekaj nepoklicanih zagorskih socialistov, med njimi hujskač Čobal. Kar v začetku so ti čudni gostje priredili šunder, češ, da se izvoli predsednik današnjega zborovanja. Na to jim zasoli krščanski delavec Ivan Jakopič, urednik »Glasnika« v Ljubljani, rekoč, da ima po postavi prvo mesto predsednik pripravljalega odbora, dokler ni stalni odbor izvoljen. Potem č. g. župnik P. Erjavec razloži pomen započete družbe. Za njimi spodbuja g. Jakopič delavce, da se oklenejo svojih pastirjev in priporoča novorojeno dete v varstvo Marije in sv. Jožefa. Potem se razloži poslušalcem pravila, potrjena od c. kr. deželne vlade, odobrena od knezoškofijstva v Mariboru. Pričelo se je na to zapisovanje udov. A socialistični agitator Čobal se močno zarepenči in zahteva besede. A to je bilo burno kakor vihar, ki hraste izkoreninja! »Čobal ven! Čobal ven!« — »Šubito, korijolo — hitro, šajtrga!« — »Z mirnim potom naj gredó!« — »Naredite špalir!« Zunaj praga se hujskač razkorantači in preti s krčevito pestjo: »To trboveljsko zborovanje si bom zapomnil!« Verujemo, ker bi bil nekaj manj kostij prinesel nazaj domov, ako ga duhovniki domači ne bi bili branili. Zapisovanje udov se je moralo pritrpati, ker za noč nismo bili pripravljeni in ker se je Ostrčanom in Hrastničanom mudilo na dom in delo. Prihodnjo nedeljo bomo nadaljevali.

Najnižji duh sem med duhovi,
O Bog, Ti delo blagoslovi!

Javorniški oglar.

Iz Slov. goric. (Nova posojilnica.) Dne 8. oktobra je pri Sv. Trojici v Slov. gor. začelo poslovati novo posojilno društvo, osnovano po načelih F. W. Raiffeisena. Ustanavljajoči glavni zbor se je vršil že dne 3. avgusta v gostilnici g. K. Steinbauerja pri Sv. Trojici; zbralo se je precej obilno število najveljavnejših posestnikov od Sv. Antona, Sv. Benedikta in Sv. Trojice. Pravila in sestavo posojilnega društva po Raiffeisenovem sistemu je v nemščini razlagal deželni revisor g. Franc Senn iz Gadca; slovenski pa je isto razkladal č. g. Franc Šegula, župnik pri Sv. Duhu blizu Lučan, poslan od deželnega štajarskega odbora. — Mlado društvo je imelo nekaj nasprotnikov, češ, da stoji pod nadzorstvom nam Slovencem neprijaznega deželnega odbora v Gradcu, kjer so nam Slovencem nepravilni možje. Pa temu ni tako! Res nadzoruje deželni odbor take posojilnice; pa društva po Raiffeisenovem sistemu so tako osnovana, da se tu ne more nikaka politika delati, ki bi mogla pravičnim tirjatvam Slovencev škodovati, ali sploh ne dá se politikovati, temuč le pomagati denarja potrebnemu. Kdor pa ima denarja na razpolaganje, lahko varno istega vloži v posojilnico. — Društveno načelništvo šteje 12 odbornikov; predsednik njim je g. Ferdo Golob, trgovec

pri Sv. Trojici. Nadzornišvo, ki ima opazovati in nadzorovati delovanje načelnštva pa broji 18 udov; nadzornik mu je č. g. Franc Zmazek, župnik pri Sv. Benediktu. Oba zastopa sta sestavljena iz posestnikov treh sodeleznih župnij. Posojila se dajejo le sodeležnikom za določene namene za $5\frac{1}{2}\%$. Zapravljivcem se ne dá, ko bi tudi imeli dobrega poroka. Vloge v posojilnico se obrestujejo s $4\frac{1}{2}\%$. — Pečat in uradovanje je v obeh jezikih, kakor kdo želi. Č. g. Šegula ima skrb, da bomo dobili obrazce v obeh jezikih, katerih še dozdej nimamo.

Z Dravskega polja. (Čuden mož) je ta Paulsteiner! Piše in zahteva od našega lista, naj mu pové, kdo je o njem pisal. Mislili smo, da je pametnejši in da bo dal mir — pa ne. In zato mu povemo, le naj toži, saj ga že tako dobro poznajo pri sodišču, kakor pri financi slab denar. In da bo vedel, da se ga nič ne bojimo, mu povemo, da je neresnico pisal v listu. Nedavno je zopet napadel nekega kmeta v C. s psovki »närischer Bauer itd.«, ker ga ni hotel za pol zastonj peljati na Ptuj. Kako olikan je ta gozdni mož, pričajo psovke, s katerimi je napadel v M. kmeta M. L., za kar imamo več priči, da ga je zmerjal za »Schweinkerl, Raubschütz, windischer Hund« in še več . . . In ne davno, hodeč skoz Cirkovce, je godel »da oben sitzt der Zottl«. Najbrž se je možicelj po sebi sodil, mi mu pustimo to, in rečemo Paulsteiner postani Pametensteiner, drugače bomo druge strune napeli in take »omikance« manire učili.

Z Gomilskega. (Največji gospod) in znani »grosgrundbesicer« v trdi Trnavi je dne 3. novembra hudo udrihal po mirnih ljudeh in jim delal škodo, ne da bi mu kdo kaj žalega storil. Tudi je kričal na vse pretege, da le on je največji gospod in »grosgrundbesicer« ter pel imenitne pesmi: »Hudič Trbovlje trese«, in še več drugih take barve, katerih pa nismo razumeli, ker so bile nemške. To je trajalo do drugega jutra, ko ga je njegova žena splašeno pričakovala. No, če bo ta največji gospod našim odbornikom take pel, bode žalostno in si bodo zapomnili, koga bodo volili. — Ti »grosgrundbesicer«, si se pa celó blamiral, in mi bi ti le svetovali, da le rajši skrbi za svoja poslopja, da bi stanovali v njih varno ljudje in živina, in še potem ne boš največji gospod!

Iz Ribnice. (Zmotnjava za zmotnjavo.) »Hudi duh hodi okoli, kakor rjoveč lev in išče, koga bi požrl«, beremo v sv. pismu. Te resnice se celó mi Pohorci prepričamo, ko gledamo, koliko zmot vlada dandanes med ljudmi. Koliko jih zapelje strast pijanosti v pogubo in nesrečo, imamo še živ izgled od Uršine nedelje, ko je postal jeden fant ubijalec, drugi pa žrtev! — Blizu petnajsti del ljudij iz naše župnije je zvalila lakomnost v Ameriko, kjer so nekateri, prej čvrsti, že plačali z življenjem svojo zmoto. Mnogo pa jih še tava ondi brez hrane — morda telesne, gotovo pa brez dušne — tolažbe sv. vere! Sedaj pa je začel se urivati med nas še novi prerok, brezverski, bogokletni socijalizem. Neka peščica delavcev na steklarni in v kamnolomu baje že veruje vanj, in kakor slišimo, so minolo nedeljo napravili shod v gostilni vrlega kristjana g. V. Tja je došel neki govornik, ne znam od kod, razlagat novega nauka. To vse pa je nam krščanskim Pohorcem že odveč, da bi namreč v naš lep in mirni kraj sam satan zanesel svojo gnezdo. Sedaj ne veljajo več samo besede, dejanja naša, dragi kmetje, naj pokažejo tujemu pritepencu, kaj da smo in premoremo! Za nobeno ceno ne daj, kmet, strehe takšnim ljudem, vsacega krčmarja pa Bog varuj, da bi dajal takšnim družbam prostora! Saj je nas vse zibala krščanska mati, krščanski oče nas oskrbel, varuje nas pa vedno stari večni Bog,

kateremu smo obljubili svojo dušo in telo! Nič torej ne ostane pri nas za žrtev satanu, razun male peščice, katerej pa pokažimo pot na cesto, od koder se je pri-tepla!

Kmet.

Iz vranskega okraja. (Cesta v Sv. Jurij ob Taboru.) Dne 21. nov. je bil semenj pri Sv. Juriju ob Taboru. Nagnalo se je bilo precej živine in tudi mnogo različnih trgovcev je bilo pripeljalo svoje blagó na prodaj. A vozili so težko, kakor je bilo videti. Cesta namreč skozi Ojstriško vas in dalje proti Sv. Juriju je silno nemarna in blatna, posebno letos, ko imamo vedno deževje. Nekdo je rekel, da bi človek na tej cesti skoraj na vozu utonil; mi sicer tega ravno ne trdimo, a rečemo lahko, da se kolesa težkih vozov na nekaterih krajih do polovice v blato ugrezajo. Če se pa voz enkrat v blato upiči, tedaj živina zeló trpi in še človek mora vzdigovati in porivati, kar se je celó nekemu baronu pripetilo, da je bil ves blaten, kakor so ljudje pravili. Cesta je dalje tudi preozka; če se dva vozova srečata, mora iti jeden na stran, za kak plot ali celó v jarek. Pravijo tudi nekateri, da je omenjena cesta postala okrajna in da se v kratkem začne popravljati in razširjati. Dobro! Začnite torej z delom! Navozite kamenja in vsak posestnik ob cesti naj odstopi en dober pedenj zemlje, pa bo šlo. Dokler pa tega ne bó, skrbite sami, da vozniki ne bodo kleli in se jezili v tistem blatu!

Jeden sejmarijev.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetlega cesarja je obiskal ruski veliki knez Mihael in srbski kralj Aleksander, ki se je oni dan odpeljal v Rim. — Gosposka zbornica državnega zbora je v soboto med drugim vsprejela novo domovinsko postavo. — Poslanska zbornica je odklonila Wurmbrandov predlog o podeželnju zavarovalnic proti ognju, ker vlada drži s kapitalisti, kakor jej je prav očital poslanec dr. Šustersi. V torek pa se je začela razprava o povišanju uradniških plač. Ker bode zato treba blizu 12 milijonov, se vsi kmečki poslanci morajo strinjati z Dipaulijevim govorom. — Proračunski odsek je državni proračun dognal.

Češko. Grof Badeni hoče iz veleposestnikov sestaviti vladno stranko; toda češkemu plemstvu še se do sedaj z ničesom ni prikupil. — Mladočehi so v nedeljo v Pragi ustanovili zvezo kmetovalcev, ki naj deluje zoper radikalec Alfonza Stassny-ja.

Predarlško. Ker je okrajni glavar grof Schaffgotsch v Rankveilu pozdravil novo ustanovljeno katoliško učiteljsko društvo, zato so v državnem zboru liberalci interpelovali grofa Badenija. Badeni je obljubil, da bode prepovedal vladnim zastopnikom take izjave. Ali tudi v cerkev hoditi?

Štajarsko. V Gradcu so pri dopolnilnih občinskih volitvah v 3. razredu zmagali kandidati obrtne stranke, katero so tudi konservativci podpirali. Socijalist Resel je dobil prav malo glasov. — V Mariboru se ustanovi okrožno sodišče. Zaradi tega pride celjsko nemštvo v veliko nevarnost, ker ondi bodo potem le slovenski uradniki in porotniki.

Koroško. Deželosodni predsednik bode najbrž postal dr. Friderik Perko, dvorni svetovalec pri najvišjem sodišču na Dunaju. — Celovec potrebuje za prihodnje leto za vzdrževanje svojih šol okroglih 20 tisoč goldinarjev. — »Nemški« Celovec je zopet rešen, ker se ustanovi ženska podružnica »Südmarke«.

Kranjsko. Nova lovska postava, ki jo je sklenil deželni zbor, ni dobila cesarjevega potrdila. — V Ljubljani se je novo pošto poslopje slovesno odprlo v soboto. — Nova pošta se dne 1. decembra otvori v Komendi pri Kamniku. — G. A. Trstenjak je zgubil v Ljubljani službo pri mestni (slovenski) hranilnici, ker je prevzel uredništvo »Slovenskega lista.«

Primorsko. Železniški minister se je izrekel zoper predelsko železnico. — Tržaško namestništvo je odvzelo tržaškemu magistratu nadzorstvo nad društvi in shodi v tržaški okolici. To je prav! — Dr. Anton Mahnič je imenovan za škofa na Krku.

Hrvaško. V soboto se je sešel sabor, ki je volil dosedanje poslance v državni zbor v Budapešti; dasi so zoper volitev protestovali vladi nasprotni poslanci, ker je dotično pismo samo Banffy podpisal, ne pa tudi ban.

Ogersko. Danes so presvetli cesar s prestolnim govorom otvorili novi državni zbor. — Zana prejšnjem bodo vsi vojaški novinci morali svoja imena in priimke pisati v madjarskem pravopisu, kakor so pisani v matrikah. — Zadnje madjarske volitve je »vahtalo« okoli 133 tisoč vojakov. Ob tej priliki je bilo 39 oseb ubitih, nad sto pa težko ranjenih.

Vnanje države.

Rim. Sv. oče so imenovali za nuncija v Monakovem msgr. Lorenzelli-ja, ki je dozdej bil internuncij v Haagu.

Italijansko. Za ujete vojake bodo kralju Menelik morali plačati poldrugi milijon. — Ministri delajo obljube, da bodo zdaj, ko je v Afriki mir, marsikaj storili za Italijo.

Francosko. Ruski car Nikolaj in predsednik Faure sta baje podpisala rusko-francosko zvezno pogodbo že takrat, ko je bil car v Parizu. Pogodba se v kratkem razglasi.

Belgijsko. Vlamski jezik se je dozdej tako v kot potiskal, kakor pri nas slovenščina. Te dni pa je državni zbor sklenil, da je vlamščina s francoščino enakopravna.

Nemško. Pruski deželni zbor je cesar Viljem otvoril s prestolnim govorom ter udrihal po že tako zatiranih Poljaki. — V bavarski višji šolski svet je prišel vrli dr. Orterer, kar vse brezverce jezi.

Rusko. V kratkem bojdja pojdejo naš presvetli cesar v Petrograd, da vrnejo carju Nikolaju obisk. — Na Kavkazu hočejo Rusi pomnožiti vojaštvo, bržčas samo zato, da zasedejo Armenijo, ako se ondi začnejo novi neredi.

Bolgarsko. Vojni minister Petrov, ki je nedavno bil odlikovan od našega presvetlega cesarja, se je znovič svoji službi odpovedal. Za kneza Ferdinanda pa ne mara ne Rusija, ne Avstrija.

Srbsko. Predno je kralj Aleksander odpotoval na Dunaj, je povabil hkrati na obed Rističa, Garašanina in Pasiča, ki si niso samo politični, nego tudi osebni nasprotniki. Kralj jih je popolnoma pomiril in spravil.

Turško. Vlada bi rada na posodo vzela tisoč milijonov in že išče po vsej Evropi posojila. — Bivši člani kreske ustaške skupščine so se zbrali na otoku Samos in sklenili poslati konzulom protest, da se slovesno obljubljene preosnove na Kreti niso izvršile. Tudi so konzulom naznanili, da obnovijo punt, če se preosnove koj ne izvedejo.

Špansko. Na Filipinskih otokih je španska vojska premagala ustaške čete in naskokoma zavzela glavno ustaško utrdbo, mesto Pasanjan.

Za poduk in kratek čas.

Madjari in njih navali na slov. Štajar.

(Zgodovinski spominki; piše M. Slekovec.)

(Dalje.)

Proti Ptujju si Kruci niso upali, toliko hujše pa so divjali po Ljutomerskih gorica. Oropali in večidel tudi užgali so ondi okoli 160 hramov, kletij in stiskalnic. Ko so k Sv. Miklavžu prihruli, našli so cerkev zaprto, farovž pa celó prazen, kajti župnik se je zaradi večje varnosti preselil k podružnici žalostne Matere božje v Jeruzalemu. Kmalu vderejo v cerkev, poberejo, kar ima kako vrednost, razderejo in poškodujejo nekatere oltarje, potem pa hrujejo proti Jeruzalemu. Ali v slovitem »Babjem klancu«, ki je svoje dni spravil ob življenje marsikaterega Turčina, bila je tudi tem divjakom nastavljena pogibeljna past. Niso sicer, kakor nekdanj na Turke, prežale na nje junaške žene s kropom in debelim kamenjem, pač pa viteški župnik od Sv. Miklavža, Mart Stariha, s svojimi župljani. Junaško je odbijal sovražnike in si po vsej pravici zaslužil ime: »Victoriosus«, to je premagalec.

Kruci, od tód odpodeni, so hruli po drugi strani, pleneč in požigajoč, na Mursko polje, kjer so se združili s četami, ki so ondi ropale.

Mnogo prebivalcev iz Ljutomera, Ormoža, Velike Nedelje in Središča je bilo odbežalo v Ptuj, Maribor, ali v starodavne Ruše za košatim Pohorjem ter je čakalo ondi, dokler ni roparska druhal odšla s slovenskega Štajarja.

Tudi v Ptujju so se Krucev grozno bali. Komaj so slišali, da divjaki hrujejo proti Ormožu, je bilo vse mesto po koncu in mnogo meščanov je pobegnilo v Maribor. Očetje minoriti so dali svojega na smrt bolnega gvardijana, Gašparja Dietl-na v naglici iz samostana spraviti na »Hamre« pri Monsbergu, kjer je še tisti dan (3. febr. 1704) umrl.¹⁾

V Rušah so bili tudi ormoški župnik Matija Žagar, velikonedeljski nadžupnik Maksimilijan Krajner in miklavževski kaplan Jakob Kopriunšek (Sim. Povoden ga krivo imenuje Kaprina). Dolgočasili so se ondi od pusta do cvetne nedelje in brez dvoma bi še bili dalje tamkaj ostali, ko bi jih nadžupnik v Strassgangu, Friderik baron Rechling, ne bil opozoril na njih dolžnost, da imajo kot dušni pastirji biti pri svojih ovčicah, kajti »najemnik je, ki beži, kedar vidi volka priti«.

Toliko rajši so se vrnili v svoje župnije, ker so slišali, da je bil Sigmund grof Trautmannsdorf že dne 14. februarija pri Ljutomeru pobil in razkropil jedno roparsko četo. Koncem t. m. udarili so na Kruce tudi Radgončani, kmalu potem sta prišla še hrvaški ban, general Balfy, in poveljnik gradu v Gradcu, Rabatta, na Ptuj. S svojimi trumami sta Kruce izpodila iz Medjimurja, in pri Razkrižju, kjer so si bili roparji napravili most prek Mure, bilo jih je mnogo ubitih, utopljenih in ujetih. Slednjič se je udal tudi grad Čakovec, v katerem so se Kruci bili najdalje branili.

Dve leti je imel potem Štajar pred Kruci mir, kajti Karoly se je s svojimi trumami obrnil l. 1705. proti Avstrijskemu in je ropal tam ter obiskal celó predmestje Dunaja. Rakoczy je pa sklical deželni zbor ter se je dal za kneza in poglavarja proglasiti. Njegove

¹⁾ Še dandanes se nahaja ondi njegova slika z napisom: „Admodum R. P. M. Casparus Dietl, ordinis minorum conventus, Graecii 8va Octobris 1644 natus, Pragae magister 1667 creatus, bis toti almae provinciae, conventui vero Pettoviensi 28 annis praefuit. Eiusdem conventus Instaurator insignis, in molendino (vulgo Hammer) prope Mansberg, quo ob metum rebellium Hungariorum jam in Fridau irrumpentium lethaliter infirmus translatus fuit, ibique vitam 3tia Februarii 1704 pie clausit.“

trume so sicer bile na Martinovo l. 1705. pri Velikem Varadinu premagane in pobite, a ne uničene ter so razgrajale toliko grozovitnejše na Avstrijskem in l. 1706. tudi na Štajarskem zlasti okoli Stradena in Kleka. Koder so bili hodili, vzdigoval se je kvišku dim požganih hiš.

Da bi ta divja druhal, ki je l. 1707. imela zopet 70.000 oboroženih mož, ne vdrla zopet na Štajarsko, postavili so, posebno kraj Mure, močne straže. Toda Kruci so l. 1708. pri vsem tem vendarle prišli na Štajarsko ter so ropali in razsajali okoli Friedberga, v Dekanoveih in drugih tamošnjih krajih. Tudi v ljutomerske kraje so še prihrule nekatere trume, katere so dne 31. oktobra t. l. oropale Ljutomer, potem pa divjale okoli Male Nedelje in v sedanjí tomaževski župniji. Tem se je ormoški grajščak, Franc Anton Petthe, s svojimi ljudmi v bran postavil, a bil je premagan, njegovi vojaki pa večidel ubiti. Brez dvoma bi bila jednaka osoda tudi njega zadela, ko bi ne bil srečno odbežal v vinograde, kjer so mu njegovi podložniki ubranili in oteili življenje. V zahvalo za to je pred svojo smrtjo l. 1710. sporočil precej denarja, naj bi se ondi v čast sv. Tomažu postavila cerkev, kar se je po prizadevanju križnikov kljub nekaterim nepričakovanim oviram l. 1717. tudi zgodilo.²⁾

Ko je vsled Evgenove sijajne zmage pri Malpaquet-u dne 11. septembra l. 1709. zvezda vojne sreče Francozom, glavnim pomočnikom Krucev, zatonila, spoznal je tudi Rakoczy za dobro in potrebno, pogoditi se s cesarjem. On sam je sicer pobegnil na Poljsko, pa Karoly, njegov zaveznik, se je dne 30. aprila l. 1711. s svojimi trupami na Maleny-ski planjavi slovesno odpovedal ustaji in prisegel zvestobo cesarju. Puntarji so se mirno razšli in ogerskih ustaj in napadov na slov. Štajar je bil za takrat konec.³⁾ Dalje prih.

Smešnica. Žena reče težko bolnemu možu: »Vedno si pravil, da imaš samo eno smrtno sovražnico. Prosim te, spravi se vendar ž njo pred smrtjo!« — Mož: »No, pa naj bo! Prinesi mi torej kupico vode!«

Razne stvari.

Domače. (Ponavljjanje sv. misijona) bode pri Devici Mariji v Puščavi od dne 30. nov. do 8. dec. Vodili je bodo štirje čč. gg. lazaristi od Sv. Jožefa nad Celjem.

(Iz gornje Savinjske doline.) Poročila nekaterih izseljencev se iz Amerike jako neugodno glasé. Pač res: ostani doma, ter moli in delaj in Bog ti bo dal še vedno potreben kruh, tudi v Savinjski dolini!

(Mesto živinozdravnika) v Braslovčah je razpisano. Vsi želijo, da ga dobijo kmalu, ker od Celja do Solčave zdaj ni nobenega živinozdravnika.

(Tudi v Braslovčah) se čutijo že žalostni nasledki pekoče »urške«, katera se tam nekje pri mostu kar po litrih prodaja. Prepričani pa smo, da ako bo lastnik izvedel o tem počenjanju pod njegovo streho, bode ubral druge strune.

(Iz Rečice.) Načelnik krajnega šolskega sveta na Rečici je postal g. Štiglic p. d. Prislan. — Krajni šolski svet je dobil nalog, skrbeti za četrto šolsko sobo. Kakor dopisnik v »Slov. Gosp.« iz Šoštanja opravičeno

toži, da nove razširjene šole rastejo iz tal, kakor gobe po dežju, učiteljskih močij pa vedno bolj pogrešamo, tako se bojimo, se bo tudi nam godilo.

(Poštna zadeva.) Poslanec Fr. Robič je v proračunskem odseku zahteval, naj se na kmetih odpravi dostavnina za pisma in časnike ter se naj poštno ravnateljstvo v Gradcu ozira pri nameščenju uradnikov na znanje slov. jezika. Tudi je za Slovence zahteval dvojezične napise in pečate.

(Imenovanje častnih občanov.) Občinski odbor na Teharjih je v seji dne 23. nov. sledeče gg., ki so si posebne zasluge za to občino pridobili, za častne občane imenoval in sicer: čast. g. Martina Medveda, sedaj kaplana v Slov. Bistrici, g. dr. Ivana Dečka, odvetnika in deželnega poslanca v Celju, g. Petra Majdiča, posestnika parnega mlinu v Sp. Hudinji, g. dr. Franja Štora, teharskega rojaka in odvetnika v Ljubljani, g. Gašparja Vrečarja, nadučitelja v Teharjih, in g. Dragotina Hribarja v Celju.

(Osebna vest.) Znani slovenski pisatelj in prof. na nižji deželni gimnaziji v Ptuj, g. Martin Cilenšek, je od deželnega odbora povišan v osmi plačilni razred.

(Naš rojak.) g. dr. Matija Murko, rojen pri Sv. Urbanu nad Ptujem, se je dne 24. novembra nastanil kot privatni docent na dunajskem vseučilišču. Prednašati je začel o začetku ruskega romana.

(Bela žena) se je pri čč. solskih sestrah v Mariboru v kratkem času dvakrat oglasila. Dne 22. oktobra je umrla č. sestra Florijana Koek, dne 22. novembra pa č. sestra Nepomucena Zigall, ki je od leta 1881. do 1887. bila prednica zavodu. Sveti jima večna luč!

(Umrli) je dne 23. novembra č. g. Vincenc Plaskan, župnik v Št. Juriju ob južni železnici, v 53. letu svoje dóbe. Pogreba dne 25. novembra se je udeležilo 35 duhovnikov. Sprevod je vodil preč. gosp. kanonik dr. Ivan Križanič; nagrobno pa je govoril vlč. g. dekan Fr. Jug.

(Mariborski »Feuerwehr«) je minolo nedeljo obhajal 25letnico svojega obstanka. Vse je bilo lepo, le skupne sv. maše niso imeli, ampak samo »pridigoval« jim je g. dr. Hans Schmiderer na glavnem trgu pred mestno hišo, in mnogo slovenskih mož je »hajlalo«.

(Na Dobrni) in v okolici sta to leto Orosel in Brauner nakupila okoli 10.000 škafov jabolk, škaf po 1 gld. 50 kr. Ako bi bila jabolka lepo nabrana, ne obtočena, bi bili prodajalci še več za nje dobili. Glejte, kaj sadjereja dobička prinese!

(Majniški hrošči koncem novembra,) in sicer v prav obilnem številu so bili te dni videti na vrtu vile Almoslechner v Celju.

(Cerkveni tat Verdau), doma od Sv. Jurija pri Celju, je letos ušel iz deželne norišnice v Feldhofu. Obdolžili so ga, da je zopet ukradel več dragocenosti v neki cerkvi na Dunaju. Oni dan pa so ga zdravniki spoznali za blaznega in poslali nazaj v Feldhof.

(Pretepač.) V Radgoni je v nedeljo večer kamenolomec Alojz Filipič dva usnjarska pomočnika z nožem nevarno ranil. Potem je hotel zbežati, toda prišli so ga in izročili sodišču.

(Požari.) Dne 14. novembra je zgorelo gospodarsko poslopje Antonu Hafnerju v Jurklostru. — Dne 17. novembra je ogenj upepelil hišo, hlev in svinjake kočarju Hatunšku v Oplotnici. — Dne 11. novembra o polnoči je zgorelo gospodarsko poslopje Francu Kolariču blizu Ptuja. — Dne 20. novembra se je unela hiša Jurija Zupaniča v Meretincih niže Ptuja. — Dne 16. novembra po noči pa je pogorel Luka Krušič v Stopniku pri Vranskem.

(Potres) in sicer precej močen sunek so čutili dne 21. nov. po raznih krajih ob koroško-štajarski meji, v Spodnjem Dravogradu, Vuzenici, na Muti itd. Smer

¹⁾ Sim. Povoden, Beytrag ächter Notizen itd.

²⁾ O Krukih na slov. Štajarskem je objavil pisatelj že l. 1880. v »Slov. Gosp.« obširen sestavek, katerega je potem l. 1884. ponatisnil J. Lapajne v svoji »Zgodovini štajarskih Slovencev«. Da bi razprava o Madjarjih bila, kolikor mogoče, celotna, porabili smo več ali manj omenjeni spis, se ve da z nekaterimi popravki in dostavki.

mu je bila povsod jedna in ista in čulo se je podzemeljsko bobnenje, pa ne povsod z isto močjo.

(Duhovniške spremembe.) Č. gosp. Jožef Valenčak, župnik pri Sv. Jerneju pri Konjicah, je stopil v stalni pokoj. — Župnija Sv. Jernej je razpisana do 31. decembra.

Društvene. (Dijaški kuhinji) v Mariboru sta darovala bl. g. E. V. 2 gld. in č. g. Jožef Weixl, kaplan pri Sv. Križu na Murskem polju, 2 gld. 50 kr.

(Leonova družba) je danes teden imela v Ljubljani ustanovni zbor. V ravnateljstvo so bili izvoljeni: Predsednik dr. Kulavie, podpredsednik dr. J. Krek, tajnik dr. Aleš Ušeničnik, blagajnik dr. Jos. Debevec, odborniki dr. A. Mahnič, dr. J. Pavlica, dr. Jan. Mlakar; namestniki dr. K. Strekelj, dr. J. Janežič in Jos. Rozman.

(Na Dobrni) ima v nedeljo, dne 29. novembra ondotno »Bralno društvo« občni zbor. Na tem zboru bode potovalni učitelj, g. Ivan Belč iz Maribora, ukazeljne podučeval o kmetijstvu, sadje- in vinoreji.

(Vinorejsko društvo v Vurbergu) pri Plju ima dne 29. novembra ob 1/24. uri popoldne glavno zborovanje v prostorih gostilničarja g. Janeza Krefta na Gornji Grajeni, pri katerem bode govoril tehniški vodja državnih trsnic g. Fran Matjašič o novi vinoreji. Vspored: a) Pozdrav načelnika. b) Govor o vinoreji. c) Razprava društvenih zadev. d) Sprejemanje novih udov in naročil trt iz društvene trsnice. e) Prosta zabava.

(Družba sv. Cirila in Metoda) je naročila posebne vrste svinčnikov, kateri se imenujejo »svinčniki družbe sv. Cirila in Metoda«. Oni dan so došli v Ljubljano prvi izvodi.

Iz drugih krajev. (Proč s časniškim kolkom!) O tem so govorili oni večer na Dunaju na

desetih shodih socijalisti. Teden dni poprej pa je o tem pisala »Reichspošta«. Vsi krščanski listi morajo »Reichspošti« pritrditi ter klicati: Proč s časniškim kolkom!

(Matere, potolažite se!) Poslanec Kozlovski je v proračunskem odseku tožil, da se pri vojaki premalo gleda na krščansko življenje. Domobranski minister je na to odgovoril, da se bode dala vojakom priložnost, biti ob nedeljah pri sv. maši. Tudi je omenil minister, ako je tu in tam pri vojaki npravno življenje slabo, je tega krivo javno življenje, nekaj tudi šola.

(Obsodba radi civilnega zakona.) Ogerski kaplan Vincencij Knežič je bil obsojen na eno leto v ječo in na 200 gld. glóbe, ker je večkrat s prižnice govoril zoper civilni zakon. Ali to ni očitno preganjanje katoliške cerkve?

(V novembru zmrznil.) V petek zvečer so našli blizu Trate kraj Škofjeloke 32letnega Andreja Trillerja mrtvega na cesti. Triller se je bil vina in sadnega mošta tako napil, da je na cesti obležal in zmrznil.

(Vrnjena »milenijska« odlikovanja.) Arhitekt in profesor na budapeštanski politehnik, Viktor Czigler, je vrnil ravnateljstvu milenijske razstave dostavljeno mu srebrno državno kolajno. Istotako je tudi več drugih razstavljalcev povrnilo podeljena jim odlikovanja z opomnjo, da se je o razdeljevanju odlikovanj in priznanj postopalo zelo strankarsko.

(Priporočba.) Zavarovanje vseh vrst pri »Unio catholica«. Pošteni, delavni zastopniki na deželi se iščejo. Več pove radovoljno glavni zastop v Gradcu, Radetzkygasse št. 1.

Loterijske številke.

Trst 21. novembra 1896:	88, 48, 14, 61, 17
Line » » » » »	3, 58, 9, 31, 49

Petnajsto

štiriletnih cepljenih sadnih drevesc ima na prodaj **Aleksander Grabar**, posestnik v Krčevini pri Vurbergu. Oglasila naj se pošiljajo njemu. 1-3

„Slovanska knjižnica,

izhaja vsak mesec v 5 do 6 pol obsežnih snopičih. Cena za celo leto 1 gld. 80 kr., v razprodaji pa po 18 kr. snopič. — Doslej je izšlo že 56 snopičev.

„Knjižnica za mladino“

izhaja vsak mesec v trdo vezanih snopičih. Doslej je izšlo 23 snopičev. Cena za celo leto 2 gld. 40 kr., v razprodaji po 25 kr. snopič.

Naročila sprejema »Goriška tiskarna A. Gabršček« v Gorici. — V Mariboru se dobé v prodajalnici **Marije Pristernik**, Tegethoffstrasse št. 13. 3-10

Naznanilo in priporočilo.

Jože Stebih, bivši bogoslovec, biva sedaj pri **Sv. Barbari** blizu Vurberga (via Marburg) in izdeluje, kakor poprej, raznovrstne rožne vence od najprostejših lesenih do najfinejših bisernih s srebrno žico, lepše in močnejše in vendar po nižjih cenah, kakor se to blago drugod kupuje ter se priporoča č. gg. duhovnikom, posebno svojim nekdanjim tovarišem in znancem v najobilnejši nakup. Za prodajo v šoli 10% popusta, za gratis posebno nizke cene. Moji rožni venci so posebno primerni za blagoslovljenje, ker se ne strgajo in rad sem pripravljen, če se naroči primerno število, oskrbeti blagoslov pri č. oo. frančiškanih v Mariboru. Prodajem tudi lepe podobice. 2-2

Zobozdravniško naznanilo.

Dr. J. Riehl

ordinira vsaki dan za **zobobolne** od 8.—12. in od 2.—5. ure.

v lastni hiši

vrtne ulice (Gartengasse) št. 9 v Celji.

Ustavlja **umetne zobe** in **zobovje z zlato, kavčuk ali platino podlago** in plombira z zlato itd. po amerikankem sistemu brez vsakih bolečin in garantuje za najpopolnejšo izvršitev, enako najboljšim dunajskim ali graškim delom. Zobovje ne ovira čisto nič žvečenja ali govorjenja. 12—12

Razne

uradne pečate

najceneje priskrbi

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Pristni brinjevec

iz štajarskih jagod razpošilja franko na vsako avstrijsko pošto 4 litre za 5 gld. 50 kr. **Franc Goričar**, pošta Rečica (Rietzdorf a. d. Pack.) 4-5

Avstrijsko

podjetje daje postranski zaslužek. — Vprašanja pod »Zukunftsvorsorge« Gradec, poste restante. 10

Zidana hiša

z 2 sobama, kuhinjo, podstrešno sobo, malim vrtcem pred hišo, in z njivo, ki meri čez 400 štir. sežnje, se prodaja pod roko v **Žalcu** blizu Celja za 1230 gld.

Pripravna za penzioniste, rokodelce in ženske, ki so rade na tihem in v miru.

Več se izve pri **Anton Stamol**, krojaškem mojstru v **Žalcu**. 2-3

Vinograd

s hišo in kletjo pri Ljutomeru se prodaja. Več se izve pri upravnistvu tega lista. 2-2

!! Novo !!

Pokopališčni zapisnik Friedhofsprotokoll

po novem od preč. kn. šk. ordinarijata in c. kr. glavarstev potrjenim pokopališčnem redu sestavljen, se dobiva od slej pri nas 10 pol 35 kr.

„Narodne pesmi“

I. del 2. natis in II. del skupaj 20 kr., po pošti 23 kr. Kdor kupi 20 komadov, dobi jih za 20% ceneje.

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru, koroške ulice 5.

(Odgov. L. A. Brože.)